

«آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۹ لایحه قانونی نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۸»

شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۵۸/۹/۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۳۱۷.۳۱۰ مورخ ۱۳۵۸/۹/۲۴ وزارت کشاورزی و عمران روستایی آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۹ قانون نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱ - صاحب آن اراضی ساحلی که در آن‌ها اقدامات عمرانی انجام نیافته است مکلفند از طریق ادارات ثبت اسناد و املاک نسبت به تفکیک و تعیین حدود اراضی مورد مالکیت خود اقدام نمایند.

ماده ۲ - ادارات ثبت اسناد و املاک مکلفند در موقع تفکیک اراضی ساحلی متعلق به اشخاص به منظور حفظ منافع دولت در اراضی مستحدث و ساحلی و منابع ملی شده و اراضی مشمول مقررات اصلاحات ارضی قوانین مربوط به اراضی مستحدث و ساحلی - ملی شدن جنگل‌ها و مراتع کشور و اصلاحات ارضی را مورد توجه قرار دهند.

ماده ۳ - ضابطه عمران و بهره‌برداری متناسب از اراضی انتقال یافته به اشخاص در مورد انواع زراعت باغبانی دامداری و دامپروری و پرورش طیور و آبزیان و ساختمانی و غیره موکول به تشخیص کمیسیون مندرج در ماده ۱۲ قانون خواهد بود. کمیسیون باید تشخیص دهد که پیشرفت عملیات انجام یافته در جهت عمران و بهره‌برداری طوری است که تا قبل از پایان سه سال و در شرایط عادی نتایج مطلوب متناسب با وضع زمین تأمین خواهد شد.

«آیین‌نامه اجرایی ماده ۲۰ لایحه قانونی نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۸»

شورای انقلاب جمهوری اسلامی ایران در جلسه مورخ ۱۳۵۸/۹/۲۸ بنا به پیشنهاد شماره ۱۳۱۷.۳۱۰ مورخ ۱۳۵۸/۹/۲۴ وزارت کشاورزی و عمران روستایی آیین‌نامه اجرایی ماده ۲۰ قانون نحوه واگذاری و احیاء اراضی در حکومت جمهوری اسلامی ایران را به شرح زیر تصویب نمودند:

ماده ۱ - متقاضیان مشمول این ماده عبارتند از:

وزارتخانه‌ها، مؤسسات و شرکت‌های دولتی و وابسته به دولت، مؤسسات وابسته به شهرداری‌ها، جمعیت‌های خیریه عموم و آموزشی ثبت شده و مؤسسات و سازمان‌های عام‌المنفعه رسمی از قبیل بنیاد علوی، بنیاد مستضعفین و بنیاد مسکن انقلاب اسلامی جهاد سازندگی و شیر و خورشید سرخ ایران و صندوق ملی ترمیم خسارات دوران انقلاب و سپاه پاسداران انقلاب.

ماده ۲ - نحوه قبول و رسیدگی به درخواست به طریق زیر صورت خواهد گرفت، درخواست‌ها در هر استان در کمیسیونی مرکب از استاندار (که ریاست کمیسیون را عهده‌دار خواهد بود، رئیس دفتر فنی استانداری، رئیس دفتر برنامه و بودجه استان، سرچنگل‌دار کل، مدیرکل مسکن و شهرسازی، مدیرکل کشاورزی، مدیرکل تعاون و امور روستاها و نماینده کمیسیون ماده ۱۲ قانون (از شهرستان محل وقوع اراضی مورد تقاضا) مورد رسیدگی قرار خواهد گرفت. و چنانچه درخواست در شهرستان باشد کمیسیون فوق یا نمایندگان آن‌ها در محل تشکیل جلسه خواهند داد. کمیسیون با توجه به درخواست‌ها و اولویت‌ها نظر خود را برای انجام مراحل به واحد مسئول واگذاری اراضی موضوع قانون در

استان و در صورتی که واحد مزبور سازمان نیافته باشد به واحدهای ذی ربط در استان (اداره کل کشاورزی، سرچنگل داری کل، اداره کل تعاون و امور روستاها برحسب مورد) ابلاغ خواهد نمود.

تبصره ۱ - چنانچه وزارتخانه‌ها تقاضاکننده اراضی مشمول این قانون در سطح ملی باشند واگذاری زمین مورد تقاضا با مراجعه به وزارت کشاورزی و عمران روستایی پیشنهاد تصویب‌نامه از طرف وزارت کشاورزی و عمران روستایی و پس از تصویب هیئت وزیران صورت خواهد گرفت.

تبصره ۲ - حضور نماینده واحد تقاضاکننده واگذاری اراضی در کمیسیون بلامانع است.

ماده ۳ - متقاضیان، در تقاضای کتبی خود موارد زیر را دقیقاً مشخص خواهند نمود. محل وقوع اراضی مورد نظر با کروکی و مشخصات آن شامل حدود و اسامی رسمی و عرفی و حتی‌الامکان قید شماره پلاک ثبتی حداقل و حداکثر مساحت مورد نیاز نوع استفاده و بهره‌برداری پیش‌بینی شده از اراضی مورد تقاضا و ارسال نسخه‌ای از طرح مورد نظر مراحل تأمین اعتبار و اجرای طرح و امکان تهیه آن.

ماده ۴ - ضوابط واگذاری

الف - متقاضی قبلاً بلامعارض بودن اراضی مورد تقاضا را از واحد ذی ربط در استان (سرچنگل داری کل اداره کل کشاورزی و عمران روستایی، اداره کل تعاون و امور روستاها برحسب مورد) استعلام و در صورت بلامعارض بودن مراتب به کمیسیون مندرج در ماده ۲ ارجاع خواهد شد.

ب - مساحت اراضی مورد تقاضا بایستی متناسب با طرح ارائه شده باشد.

ج - واحد تقاضاکننده متعهد گردد که اراضی مورد واگذاری را از هر جهت حفظ نماید.

د - مؤسسه تقاضاکننده تعهد نماید که در مورد ایجاد ساختمان ضوابط و مقررات وزارت مسکن و شهرسازی را رعایت نماید.

ماده ۵ - در واگذاری اراضی موضوع این آیین‌نامه شرایط ذیل لازم‌الرعایه خواهد بود:

الف - تفکیک و انتخاب اراضی درخواستی به نحوی باشد که موجب غیر استفاده شدن سایر قطعات و یا بقیه اراضی قطعه واگذاری نگردد.

ب - پس از صدور رأی کمیسیون مندرج در ماده ۲ این آیین‌نامه و رعایت سایر شرایط اراضی مورد تقاضا توسط واحد ذی ربط و یا سرچنگل داری کل، یا اداره کل کشاورزی و عمران روستایی، یا اداره کل تعاون و امور روستاها برحسب مورد با تنظیم صورت‌مجلس تحویل مؤسسه متقاضی خواهد گردید.

ج - تفکیک اراضی واگذار شده و تغییر نوع استفاده از آن و همچنین انتقال آن به غیر ممنوع است و در صورتی که ظرف سه سال بعد از تحویل موقت ۸۰ درصد برنامه زمان‌بندی شده طرح ارائه شده انجام نشده باشد، اراضی مزبور به وزارت کشاورزی و عمران روستایی مسترد می‌گردد و یا جلب موافقت وزارت کشاورزی و عمران روستایی به عمل آید.

د - در مورد اراضی که تا تاریخ تصویب این آیین‌نامه به مؤسسات دولتی و وابسته به دولت واگذار شده مفاد آیین‌نامه‌ها قبلی نافذ و معتبر می‌باشد.

ماده ۶ - واگذاری اراضی موضوع قانون برای مصارف و مؤسسات عام المنفعه و دولتی شامل گورستان، غسلخانه، مدارس، دانشگاه‌ها، مسجد، میدان‌های آموزشی و حفاظتی ارتش، ساختمان ادارات دولتی و وابسته به دولت (به استثنای تأسیساتی که جنبه انتفاعی دارد) راهدارخانه‌ها، راه‌ها و حریم راه‌ها، قرارگاه‌های پلیس راه، ترمینال‌ها، فرودگاه‌ها و سایر تأسیسات مربوط به امور ارتباطی، بنیادهای مسکن دولتی و رسمی با شرط ایجاد مسکن برای طبقه کم‌درآمد، پارک‌ها، فضای سبز، نهالستان، گردشگاه و تفرج‌گاه‌های عمومی، جنگل‌کاری به وسیله بخش خصوصی، بیمارستان، آسایشگاه و سایر تأسیسات رفاهی و بهداشتی و ورزشی دولتی به تناسب طرح و به تشخیص کمیسیون ماده ۱۲ مجاناً واگذار می‌گردد.

ماده ۷ - اراضی مورد احتیاج برای اجرای طرح‌ها و برنامه‌های پژوهشی، آموزشی، نمایشی، حفاظت خاک و تقویت شن‌های روان، ایجاد مزارع و مؤسسات تولید بذر و نهال و سایر برنامه‌های مرتبط با وظایف وزارت کشاورزی و عمران روستایی و مؤسسات وابسته‌اش شمول این ماده قانون مستثنا بوده و با تصویب وزیر کشاورزی و عمران روستایی تعیین و اختصاص داده می‌شود.

ماده ۸ - واگذاری اراضی به وزارتخانه‌ها و مؤسسات دولتی برای مصارف مرتبط با وظایف آن‌ها حداکثر تا ۳۰ هکتار در هر استان مجانی و مازاد بر آن برحسب تعرفه بند ب آیین‌نامه اجرایی ماده ۱۴ قانون به صورت اجاره واگذار می‌گردد.

ماده ۹ - شهرداری‌ها، فرمانداری‌ها و استانداری و بخش‌داری‌ها در سطح هر استان بر روی هم از ۳۰ هکتار اراضی مجانی استفاده خواهند نمود.

ماده ۱۰ - شهربانی‌ها، ژاندارمری‌ها، مراکز سپاه پاسداران و تأسیسات ارتش در هر استان (علاوه بر فضای آموزشی و حفاظتی که قبلاً مجانی اعلام گردیده است) بر روی هم از ۳۰ هکتار اراضی استفاده خواهند نمود.

ماده ۱۱ - واگذاری قطعی اراضی موضوع قانون به مؤسسات و سازمان‌های مشمول این ماده منوط به اتمام برنامه مصوب است مگر در مورد مؤسساتی که به موجب قانون خاص ملزم به خرید و یا در اختیار گرفتن قطعی اراضی برای انجام امور مرتبط با وظایف مصوب شده باشند. در مورد این‌گونه مؤسسات و سازمان‌ها برحسب تقاضا و با رعایت شرایط، ارضی قطعاً واگذار می‌گردد.

ماده ۱۲ - تشخیص کمیسیون ماده ۱۲ در مورد میزان اجاره‌بها و صورت مجلس واگذاری اراضی برای تنظیم سند اجاره مستند می‌باشد.

◀ لایحه قانونی راجع به رفع تجاوز و جبران خسارات وارده به املاک مصوب ۱۳۵۸/۹/۲۷

ماده واحده - در دعاوی راجع به رفع تجاوز و قلع ابنیه و مستحدثات غیرمجاز در املاک مجاور هرگاه محرز شود که طرف دعوی یا ایادی قبلی او قصد تجاوز نداشته و در اثر اشتباه در محاسبه ابعاد یا تشخیص موقع طبیعی ملک یا پیاده کردن نقشه ثبتی یا به علل دیگری که ایجادکننده بناء یا مستحدثات از آن بی‌اطلاع بوده تجاوز واقع شده و میزان ضرر مالک هم با مقایسه با خساراتی که از خلع ید و قلع بناء و مستحدثات متوجه طرف می‌شود به نظر دادگاه نسبتاً جزئی باشد، در صورتی که طرف دعوی قیمت اراضی مورد تجاوز را طبق نظر کارشناس منتخب دادگاه تودیع نماید دادگاه حکم